

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Σύναξη της Παναγίας της Κατακεκρυμμένης (ή Πορτοκαλούσας) στο Άργος

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/4177/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 22/1/2012 3:33:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 21/01/2025 09:32:51

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 21 Νοεμβρίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 22/1/2012 3:33:00 μμ

Βιογραφία

Στην Βορειοδυτική πλευρά του ορεινού όγκου της Λάρισας που υψώνεται στα δυτικά της πόλεως του Άργους βρίσκεται το παμπάλαιο μοναστήρι της Παναγίας. Ονομάζεται Κατακεκρυμμένη εξ' αιτίας της παλαιάς εικόνας της Παναγίας που βρέθηκε κατά την προφορική παράδοση στη σπηλιά ακριβώς κάτω από το ναό, χώρος, ο οποίος μέχρι σήμερα καλείται «Εύρεση». Σύμφωνα με την παράδοση, μια ισχυρή λάμψη μέσα στη νύχτα οδήγησε τους χριστιανούς στη σπηλιά ή κάποιος ευσεβής χριστιανός, ύστερα από σχετικό όνειρο, οδήγησε κληρικούς και λαϊκούς στο ίδιο σημείο, όπου βρήκαν την εικόνα και αποφάσισαν στη συνέχεια να κτίσουν εκκλησία.

Επίσης ονομάζεται και Πορτοκαλούσα λόγω ενός παλαιού εθίμου, κατά το οποίο οι Αργείοι έριχναν πορτοκάλια στα νεόνυμφα ζευγάρια που επισκέπτονταν τη μονή κατά την πανήγυρή της στα Εισόδια της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου).

Η εικόνα ευρίσκεται μετά το νάρθηκα, αριστερά σε ξυλόγλυπτο κουβούκλιο και πρέπει να τη θεωρήσουμε έργο τέχνης ιδιαίτερης καλλιτεχνικής αξίας. Η όλη «κατασκευή» είναι εντυπωσιακή, διότι πρόκειται για μια «δίφυλλη» δημιουργία. Στο αριστερό φύλλο εικονίζεται η Παναγία Γλυκοφιλούσα, η οποία σαν τρυφερή και στοργική μάνα σκύβει στο παιδί της με αγάπη. Το δεξιό φύλλο φέρει την ίδια επικάλυψη και επάνω ψηλά την επιγραφή «Αγίου Δημητρίου του Νέου» και σε δεύτερο επίπεδο (στο βάθος) δύο ανάγλυφες μορφές. Το ανάγλυφο αυτό είναι «αρνητικό» όπως τα καλούπια δηλαδή των γλυπτών. Οι δύο μορφές δεν διακρίνονται καθαρά, γιατί υπάρχει στο μέσο του φύλλου ένας σταυρός, προφανώς μεταγενέστερη προσθήκη. Πιθανότατα και με βάση την επιγραφή, η μία ανάγλυφη μορφή παριστάνει το Νεομάρτυρα Δημήτριο από το χωριό Λιγουδίτσα Τριφυλλίας, ο οποίος αποκεφαλίστηκε από τους Τούρκους στην Τρίπολη το 1803 μ.Χ. και του οποίου η μνήμη εορτάζεται στις 14 Απριλίου. Η άλλη μορφή παριστάνει τον Οσιομάρτυρα Παύλο, ο οποίος καταγόταν από το Σοπωτό Καλαβρύτων και μαρτύρησε επίσης στην Τρίπολη το 1818 μ.Χ. και του οποίου η μνήμη εορτάζεται στις 22 Μαΐου. Η κέρα του Αγ. Δημητρίου του νέου φυλάσσεται στο μητροπολιτικό ναό Αγίου Βασιλείου Τρίπολης, ενώ τα υπόλοιπα λείψανά του και ορισμένα από τα λείψανα του οσίου Παύλου φυλάσσονται στη Ιερά Μονή Βαρσών Μαντινείας.

Το μοναστήρι αυτό έχει μεγάλη ιστορία η οποία χάνεται στα βάθη των αιώνων. Μία γραπτή μαρτυρία στα μέσα του 10ου αιώνας μ.Χ. από τον αδελφό του Αγίου Πέτρου επισκόπου Άργους (βλέπε 3 Μαΐου), Άγιο Παύλο επίσκοπο Κορίνθου (βλέπε 27 Μαρτίου) μας πληροφορεί για μια γυναικεία μονή της Παναγίας στο Άργος στην οποία ηγουμένη ήταν η Μάρθα. Στη συνέχεια έχουμε πληροφορίες για επανίδρυση της μονής ως ανδρώας γύρω στα 1700 μ.Χ. και η δράση της συνεχίστηκε ως τα 1856 μ.Χ. οπότε γίνεται ενοριακός ναός. Το 1906 μ.Χ., το Μεγάλο Σάββατο προς Κυριακή του Πάσχα, 4 Απριλίου, καταστράφηκε από πυρκαγιά, που προήλθε πιθανότατα από πυροτέχνημα. Από το 1911 μ.Χ. λειτουργεί ως παρεκκλήσι του Τιμίου Προδρόμου.

Η Μονή συνδέθηκε με διάφορα γεγονότα της προεπαναστατικής και επαναστατικής περιόδου. Λειτουργήσε το πρώτο σχολείο του Άργους (1798 μ.Χ.) με πρωτοβουλία των Περουκαίων (γνωστή οικογένεια του Άργους). Εκεί δίδαξε ο περίφημος Αγάπιος Λεονάδρος, ιδρυτής της σχολής της Δημητσάνας, έχοντας ανάμεσα σε άλλους μαθητή του τον Παλαιών Πατρών Γερμανό (που χειροτονήθηκε διάκονος στη Μονή από το θείο του, επίσκοπο Άργους, Ιάκωβο, αλλά και ο αδερφός του Ησαΐας, καθώς και ο Η. Καλαράς από το Αγιονόρι της Νεμέας, που ήταν σχολάρχης την περίοδο 1805 - 1821 μ.Χ., ο ιερομόναχος Νικηφόρος Παμπούκης από τα Καλάβρυτα και οι μοναχοί Ιερεμίας και Ραφαήλ. Ως σχολείο λειτουργήσε και μετά το 1821 μ.Χ. Μετά την ήττα των Ελλήνων στον Ξεριά (25 Απριλίου 1821 μ.Χ.) ο άμαχος πληθυσμός αλλά και αρκετοί μάχιμοι, όπως ο Παπαρσένης Κρέστας από το Κρανίδι, κατέφυγαν στη Μονή, για να αποφύγουν την οργή του Κεχαγιάμπεη. Επίσης, ιδρύθηκε εκεί το 1822 μ.Χ. το πρώτο ελληνικό νομισματοκοπείο, το οποίο όμως δεν πρόλαβε να λειτουργήσει αφού καταστράφηκε κατά την εισβολή του Δράμαλη στο Άργος.

Στις 27 Απριλίου 1941 μ.Χ. βομβαρδίστηκε από τους Γερμανούς και σκοτώθηκαν περί τα 10 άτομα.

Ο προσανατολισμός του ναού είναι υποταγμένος σε αυτόν του απόκρημνου βράχου. Υπάρχουν εκτός από το ναό που είναι αφιερωμένος στα Εισόδια, το βόρειο κλίτος του Ευαγγελισμού. Έξω στο μεγάλο προαύλιο δεσπόζει το καμπαναριό του 1907 μ.Χ. φτιαγμένο από δωρεές των εν Αμερική Αργείων καθώς επίσης και το μεγάλο νεοκλασικό κτίριο, ενώ στο υπόγειο της μονής βρίσκονται διάδρομοι με διακλαδώσεις που οδηγούν σε διάφορους χώρους όπως κελιά, το ναΐδριο του Αγίου Θεοδοσίου του Κοινοβιάρχου, το οστεοφυλάκιο της μονής, αποθήκες, δεξαμενές αλλά και στην «Εύρεση».

Τα σημαντικότερα από τα σωζόμενα ιερά κειμήλια της Μονής είναι ένα Ευαγγέλιο έκδοσης Βενετίας (1776 μ.Χ.) και δύο εικόνες, μία των Εισοδίων της Θεοτόκου (1705 μ.Χ.) και άλλη μία, της Παναγίας Γλυκοφιλούσας.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος γ΄. Θεΐας πίστεως.

Νύμφη Πάναγνε, Εὐλογημένη, Θεοτόκε, Κατακεκρυμμένη, σκέπε λαὸν Ἀργολίδος Πανάμωμε· τοὺς Σοὶ προστρέχοντας Δέσποινα λύτρωσαι, παθῶν παντοίων ψυχῆς τε καὶ σώματος, ὅπως ἅπαντες ὑμνοῦντες τὰ σὰ θαυμάσια, δοξάζωμεν Χριστὸν τὸν Φιλάνθρωπον.

Μεγαλυνάριον

Θαυμάτων ἀστείρευτος ὡς πηγή, Κατακεκρυμμένη ἡ Εἰκὼν Σου ἡ ἱερά, θεραπεύει νόσους, τῶν ἐν εὐλαβείᾳ, καὶ πίστει προσκυνούντων Σε Θεονύμφευτε.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Ἔχει πόλις Ἄργους τὴν Σὴν μορφήν, Κατακεκρυμμένη, Θεοτόκε ὡς θησαυρόν, καὶ τιμᾶ ἐν ὕμνοις, τὸν πλοῦτον τῶν θαυμάτων, τῶν τελουμένων πᾶσι τοῖς προσκυνοῦσί Σε.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Ὁ Ναός Σου Δέσποινα ὁ σεπτός, τοῖς πιστοῖς ὑπάρχει καταφύγιον ἀσφαλές, ἐν παντοίᾳ βλάβῃ, ἀνάγκῃ καὶ κινδύνῳ, καὶ Ἄργους πύργος ἀσειστος καὶ περίβλεπτος.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Τοὺς ἐν εὐλαβείᾳ τῷ Σῷ Ναῷ, Κατακεκρυμμένη Θεοδόξαστε Μαριάμ, ταπεινῶς ὑμνοῦντας, Σε καὶ διακονοῦντας, ἐμπιπλᾶς χαρίτων Θεοχαρίτωτε.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Οὐρανίων ἐμπλησον δωρεῶν, Ἄχραντε Παρθένε τοὺς τιμῶντας τὴν Σὴν μορφήν, τὴν ἐν τῷ σπηλαίῳ, Κατακεκρυμμένην, ὕστερον φανεῖσαν τὴν χαριτόβρυτον.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Κάθαρον Σοὺς δούλους Μῆτερ Θεοῦ, πάσης ἀμαρτίας τῇ πρεσβείᾳ Σου τῇ θερμῇ, πρὸς τὸν Ἐλεήμονα, Κτίστην καὶ Υἱόν Σου, ποιῶν ἡμᾶς ἀξίους ναοὺς Θεότητος.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Ἔχει πόλις Ἄργους τὴν Σὴν μορφήν, στέφος δόξα κλέος καὶ θησαύρισμα ἱερόν, Κατακεκρυμμένη, Θεοῦ Μῆτερ Ἁγία, Ἀνάκτορον Πανάγιον τοῦ Παντάνακτος.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Δεῦτε Ἀργολίδος οἱ οἰκισταί, ἐν χαρᾷ καὶ δέει τῇ Παρθένω προσπέσωμεν, ἀγγέλοντες τὴν χάριν, τῆς Κατακεκρυμμένης, καὶ τὴν πολλὴν πρὸς πάντας Αὐτῆς ἀντίληψιν.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Παναγία η Κατακεκρυμμένη (ή
Πορτοκαλούσα)

Σχετικά κείμενα

1. [Παράκλησις Παναγίας Κατακεκρυμμένης](#)

Σχετικές συνδέσεις

1. [Όσιος Παύλος Επίσκοπος Κορίνθου](#)
2. [Άγιος Δημήτριος ο Πελοποννήσιος](#)
3. [Άγιος Παύλος ο Πελοποννήσιος ο Οσιομάρτυρας](#)

Παραπομπές

1. [Παναγία Κατακεκρυμμένη - Πορτοκαλούσα Άργους](#)
2. [Ιερός Ναός Αγίου Πέτρου Άργους](#)
3. [ΑΡΓΟΛΙΚΗ ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ](#)